

Nelja Valla Kogu LEADER meetmete infopäev

18. veebruar 2025

Saku Gümnaasium

**Kaasrahastanud
Euroopa Liit**

Päevakava

Taotlusvooru eelarve

Toetusmeetmete tutvustus

Projektitaotluste esitamine

Nõuded projektitoetuse taotlejale

Taotlusvooru ajakava

Taotluste menetlemine ja hindamine

2025. aasta taotlusvoorude rahalised mahud

Meede 1: Kogukondade toetamine (eelarve 330 075 eurot)

Meede 2: Ettevõtluse arendamine (eelarve 259 597 eurot)

Meede 3: Piirkonna arendamine, ühisprojektid (eelarve 148 204 eurot)

Meede 5: LEADER-koostöö; taotlejaks vaid NVK

Meede 1 Kogukondade toetamine

Toetatavad valdkonnad ja tegevused:

- Investeeringud avalikku ruumi ning avalikuks kasutuseks mõeldud ehitistesse, rajatistesse, taristusse, sisustusse ja seadmetesse, sh keskkonnasäästlikesse lahendustesse
- Investeeringud looduskeskkonna säilitamiseks ja parandamiseks
- Kohapealsete vaba aja veetmise võimaluste (huviringid, sporditegevus jms) loomine või arendamine (investeeringud põhivarasse ja väikevahenditesse)
- Siseturvalisuse tõstmine, sh kogukondade kriisideks valmisoleku tagamine (investeeringud)
- Investeeringuga seotud järelevalvetegevused
- Investeeringut ette valmistavad tegevused, kui investeering viiakse ellu sama projekti raames ja ettevalmistava tegevuse maht ei ületa 10% projekti kogumaksumusest

Meede 1 Kogukondade toetamine

Mittetoetatavad tegevused ja kulud:

- Regionaalministri määruse nr 29 „LEADERi kohaliku arengu strateegia 2023–2027 rakendamine“ § 25 lõigetes 2 ja 3 välja toodud kulud;
- Investeeringut ette valmistavad tegevused, kui need viiakse ellu eraldiseisva projektina;
- Kinnistu ja ehitise ost;
- Vabatahtliku töö arvestamine omafinantseeringuna;
- Projektijuhtimine;
- Väljaspool kohaliku tegevusrühma tegevuspiirkonda teostatavad investeeringud.

Meede 1 Kogukondade toetamine

Toetuse saajad

Nelja Valla Kogu tegevuspiirkonnas tegutsevad:

- Kolmanda sektori organisatsioonid (mittetulundusühingud, sihtasutused)
- Kohalikud omavalitsused
- **Taotleja saab ühes voorus esitada ühe taotluse!**

Meede 1 Kogukondade toetamine

Toetuse suurus

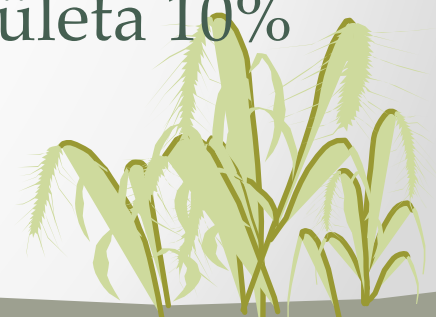
- Minimaalne toetussumma 5000 eurot
- Maksimaalne toetussumma 100 000 eurot
- Toetuse määr on kuni 90% abikõlblikest kuludest

Meede 2 Ettevõtluse arendamine

Toetatavad valdkonnad ja tegevused:

- Investeeringud põhivarasse (taristusse, hoonetesse, seadmetesse, tarkvarasse jms), sh keskkonnasäästlikesse lahendustesse kohapealsete toodete ning teenuste loomiseks või arendamiseks ja mikrotootmise edendamiseks
- Investeeringud turismiobjektidesse (taristu, hooned, rajatised jms), sh kultuuri- ja ajaloopärandi taastamine, objektidele ligipääsetavuse tagamine
- Investeeringuga seotud järelevalvetegevused
- Investeeringut ette valmistavad tegevused, kui investeering viiakse ellu sama projekti raames ja ettevalmistava tegevuse maht ei ületa 10% projekti kogumaksumusest

Meede 2 Ettevõtluse arendamine

Ei toetata tegevusi/investeeringuid järgmistel tegevusaladel:

- põllumajandus, metsamajandus ja kalapüük (EMTAK 2008 jagu A);
- mäetööstus (EMTAK 2008 jagu B);
- elektrienergia, gaasi, auru ja konditsioneeritud õhuga varustamine (EMTAK 2008 jagu D);
- veevarustus; kanalisatsioon (EMTAK 2008 jagu E (välja arvatud väikesed infrastruktuuri objektid tootmis- ja teenusepakkumise hoonete juurde);
- veondus ja laondus (välja arvatud nn. lühikese tarneahela projektid) (EMTAK 2008 jagu H);
- hulgi- ja jaekaubandus (EMTAK 2008 jagu G);
- kinnisvara arenduse tegevus (EMTAK 2008 jagu L);
- tubakatoodete (EMTAK 2008 jagu C 12) ja kange alkoholi tootmine (EMTAK 2008 jagu C 1101);
- hasartmängude ja kihlvedude korraldamine (EMTAK 2008 jagu R 920);
- finants- ja kindlustustegevus (EMTAK 2008 jagu K);
- juriidilised toimingud ja arvepidamine (EMTAK 2008 jagu M 69) ja peakontorite tegevus ning
- juhtimisalane nõustamine (EMTAK jagu M 70);
- pereelamutesse tehtavaid investeeringuid, st pererahva igapäevase kasutuses olevasse või edaspidi igapäevase eluasemena kasutusele tulevasse hoonesse peremajutuse majutustubade, bürooruumide ja muu sarnase ehitamist

Meede 2 Ettevõtluse arendamine

Toetuse saajad

Nelja Valla Kogu tegevuspiirkonnas tegutsevad:

- Füüsilisest isikust ettevõtjad
- Mikro- ja väikeettevõtted
- Kolmanda sektori organisatsioonid kui nende tegevus on suunatud ettevõtlusele (nt. ettevõtete liidud)
- **Taotleja saab ühes voorus esitada ühe taotluse!**

Meede 2 Ettevõtluse arendamine

Toetuse suurus

- Minimaalne toetussumma 5000 eurot
- Maksimaalne toetussumma 50 000 eurot
- Toetuse määr on kuni 60% abikõlblikest kuludest

Meede 3 Piirkonna arendamine (ühisprojektid)

Kogukondadele suunatud tegevused:

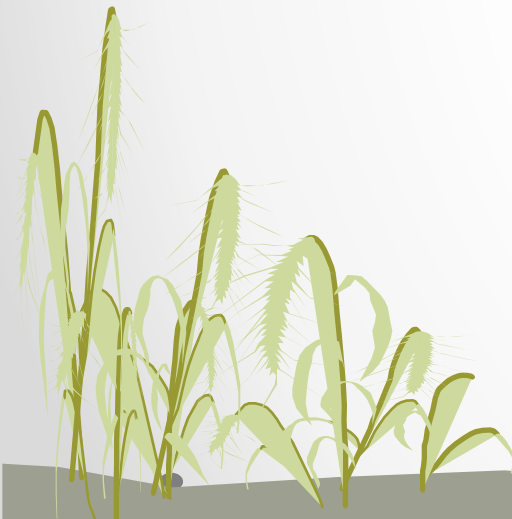
- Elanikkonna teadmiste ja oskuste tõstmine (koolitused, seminarid, õppereisid jms);
- Võrgustike loomine;
- Kogukonna eestvedajate järelkasvu loomine;
- Immateriaalse pärandi säilitamine (meedia, materjalid, sündmused);
- Sündmuste korraldamine;
- Projektijuhtimine kuni 20% abikõlblikest kuludest.

Meede 3 Piirkonna arendamine (ühisprojektid)

Ettevõtetele suunatud tegevused:

- Teenuste ja toodete arendamine;
- Koolitustegevus;
- Turundus;
- Sündmuste korraldamine.

Meede 3 Piirkonna arendamine (ühisprojektid)

Mittetoetatavad tegevused ja kulud:

- Regionaalministri määruse nr 29 „LEADERi kohaliku arengu strateegia 2023–2027 rakendamine“ § 25 lõigetes 2 ja 3 välja toodud kulud;
- Investeeringud, **välja arvatud väikesemahulised soetused kuni 10% abikõlblikust kulust ühistevuste elluviimiseks ja ühisprojekti eesmärgi saavutamiseks;**
- Kinnistu ja ehitise ost;
- Vabatahtliku töö arvestamine omafinantseeringuna;
- Projektijuhtimine **ettevõtetest taotlejate** puhul.

Meede 3 Piirkonna arendamine (ühisprojektid)

➤ Meetmest saab tegevusi ellu viia **ainult ühisprojektina**. Ühistegevuse elluviimiseks antakse projektitoetust, kui selle viivad **kuni kaheaastase tegevuskava alusel** ellu partnerid, kelleks on vähemalt kaks juriidilist isikut või füüsilisest isikust ettevõtjat ja kellest vähemalt üks ei ole teine kohalik tegevusrühm, ning kui tegevuskava sisaldab järgmiseid andmeid:

- 1) ühistegevuses osaleva partneri nimi, registrikood ja kontaktandmed ning osalevate poolte üksikasjalik ülesannete kirjeldus;
- 2) ühistegevuse ning selle eesmärgi ja tulemuse kirjeldus, sealhulgas laiem mõju tegevuspiirkonnale;
- 3) tegevuskava elluviimise periood, sealhulgas ühistegevuse ajakava;
- 4) selle olukorra kirjeldus, mille lahendamisele on ühistegevus suunatud.

Meede 3 Piirkonna arendamine (ühisprojektid)

Toetuse saajad

Nelja Valla Kogu tegevuspiirkonnas tegutsevad:

- Kolmanda sektori organisatsioonid (mittetulundusühingud, sihtasutused), sh kohalik tegevusrühm;
- FIE-d (füüsilisest isikust ettevõtjad);
- Mikro- ja väikeettevõtjad.

Meede 3 Piirkonna arendamine (ühisprojektid)

Toetuse suurus

- Minimaalne toetussumma 5000 eurot
- Maksimaalne toetussumma 25 000 eurot

Toetuse määr

- Kuni 90% projekti abikõlblikest kuludest kasumit mittetaotlevate projektide puhul
- Kuni 60% projekti abikõlblikest kuludest ettevõtlusele suunatud projektide puhul

Abikõlblik ja mitteabikõlblik kulu

- Käibemaksukohuslase puhul moodustab abikõlbliku maksumuse käibemaksuta summa
- Mitte käibemaksukohuslase puhul aga käibemaksuga summa
- Abikõlblikud kulud ja mitteabikõlblikud kulud projektitoetuse taotlemise korral LEADER-määruse §25

Mitteabikõlblikud kulud

Mitteabikõlblik kulu:

- Riigilõiv; trahvid; intressid; stipendium; annetused; sõiduauto soetamine; toreduslikud kulutused (nt kingitused ja meened); maa ja olemasoleva ehitise ostmise, üürimise ja rentimise kulu; KOVi ülesannete asendamiseks tehtavad kulutused (KOKS §6 lg1 ja 2)

Mitteabikõlblik kulu ehituse puhul:

- ehitusmaterjali ostmise kulu ilma ehitustegevuseta;
- sellise ehitustegevuse kulu, mida ei ole teinud ehitusalal tegutsev ettevõtja (määruse sätted reguleerivad üksnes sellist ehitustegevust, mis on ehitusseadustiku §4 lõike 1 kohaselt ehitise ehitamine. Seega võivad ehitise lihtsamate parendustööde kulud olla abikõlblikud, mis tähendab, et taotleja võib neid ise teha)
- sellise ehitustegevuse kulu, mis ei võimalda selle elluviimise järel ehitist sihipäraselt kasutada;

Projektitaotluste esitamine

- Kõik LEADER-meetme projektitoetuse taotlused ja vajalikud lisadokumendid esitatakse e-**PRIA kaudu**, samuti kõik hilisemad projektiga seotud muudatused
- Kui taotleja ei ole PRIA klient, siis tuleb enne taotluse esitamist ennast kliendiks registreerida läbi e-PRIA
- **Taotlusi ei saa e-PRIAs eeltäita**, vormid avanevad täpselt taotlusvooru ajaks
- NVK teeb tehnilise kontrolli pärast taotlusvooru sulgumist ja puuduste korral teeb taotlejale järelpärimise, millele annab vastamise ajaks ja paranduste sisseviimiseks kuni 7 päeva
- **Tegevusega ei või alustada, sh. sellega seotud siduvaid kohustusi ei tohi olla võetud varem, ning tegevuse elluviimist tõendavad dokumendid ei tohi olla väljastatud varem kui kohalikule tegevusrühmale projektitaotluse esitamise päevale järgneval päeval, v.a. ettevalmistav töö, millega ei või alustada enne 1. jaanuari 2023.**
- Küsimused/tõrked seoses e-PRIAGA: info@pria.ee

Projektitaotluste esitamiseks vajalikud dokumendid

- Vormikohane projektitoetuse **avaldus e-PRIA-s**;
- **Projekti eelarve** / kalkulatsioon projekti vormil kus planeeritud kulud on sihtotstarbelised, mõistlikud, majanduslikult soodsaimad, üksikasjalikult kirjeldatud ja vajalikud projekti eesmärgi saavutamiseks;
- **Hinnapakumised**, mis vastavad regionaalministri määruse nr 29 „LEADERi kohaliku arengu strateegia 2023–2027 rakendamine“ § 26 välja toodud nõuetele;
- Hinnapakumus(t)ega koos esitada **pakkumusku(d)**
- Ehitise ehitamise korral **väljavõte ehitusprojekti joonistest koos ehitusprojekti seletuskirjaga** juhul, kui need on nõutavad ehitusseadustiku kohaselt;
- **Soovituslikult ehitise kohta ehitusluba või ehitusteatis**, juhul kui see on nõutav ehitusseadustiku kohaselt;

Projektitaotluste esitamiseks vajalikud dokumendid

- **Kohaliku omavalitsuse kinnituskiri või projekteerimistingimused**, mis tõendab kavandatava tegevuse vastavust ehitusseadustikule ja omavalitsuse õigusaktidele. Kinnituskirjaga tõendab KOV takistuste puudumist vastava loa väljastamise kohta projekti positiivse toetusotsuse korral;
- Ehitustegevuse projekti puhul **objekti (ehitis ja selle alune maa) kasutamist või omandit tõendav dokument** (pikaajaliseks kasutamiseks kirjalik leping või hoonestusõigus, kinnistusraamatu väljavõte), mis tõendab, et maa/hoone kuulub taotleja omandisse või on antud taotlejale õiguslikul alusel kasutamiseks vähemalt viieks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest;
- **Projektijuhi CV** (vabas vormis);
- Taotlemise aastale eelneva **majandusaasta aruanne või prognoositavad andmed jooksva majandusaasta bilansi kogumahu kohta**, kui taotlejal ei ole saabunud kohustust esitada majandusaasta aruannet äriregistrile.

Projektitaotluste esitamiseks vajalikud dokumendid

- Investeeringu puhul tuleb taotluses täiendavalt kirjeldada **äriplaani**, kui toetuse summa ületab 10 000 eurot (Meede 2)
- Projekti, mille põhisisuks on turundustegevus, koosseisus tuleb esitada **turundusplaani** (taotluses, mitte eraldiseisva dokumendina, sh sihtgrupid, kanalid, tegevused, oodatavad tulemused, mõõdikud jne.) (Meede 3)
- **Koolitaja või nõustaja (füüsilise isiku) pädevust tõendav dokument** (kui on asjakohane) (Meede 3)
- **Ühistegevuste tegevuskava;** (Meede 3)

Taotluste hindamiskriteeriumid

1. Projektitaotluse mõju ja asjakohasusega seotud kriteeriumid (osakaal 70% mõlemast plokist):

- 1.1. Projekti sidusus strateegia visiooni ja eesmärkidega (20%);
- 1.2. Projekti panus meetme väljundnäitajate täitmisesse (10%);
- 1.3. Projekti „rohelisus“ (keskkonna- ja kliimasõbralikud lahendused) (10%);
- 1.4. Projekti uuenduslikkus (10%);
- 1.5. Projekti koostöisus (10%);
- 1.6. Projekti tulemuste kestlikkus (10%).

2. Projekti kvaliteediga seotud kriteeriumid (osakaal 30% mõlemast plokist):

- 2.1. Realistlikkus (10%);
- 2.2. Taotluse kvaliteet (10%);
- 2.3. Taotleja võimekus ja taust, sh varasem kogemus, majanduslik võimekus, kompetentsus (10%).

Taotluste hindamiskriteeriumid

Taotluste hindamine toimub skaalal 1-4, kus 4 tähistab väga head, 3 rahuldavat, 2 kesist ja 1 puudulikku.

Lisaks rakendatakse taotluste hindamisel lävendit – kui taotlus saab koondhindeks 2,6 punkti või vähem, siis seda ei rahuldata.

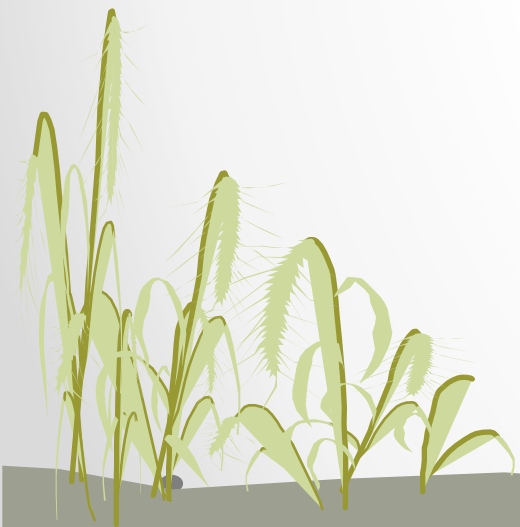
Hindamiskriteeriume on täpsemalt kirjeldatud Nelja Valla Kogu LEADER taotluste menetlemise ja hindamise korras.

Uue LEADER määruse kaks olulisimat muudatust:

- LIHTSUSTATUD KULUMEETOD
- KULUDE MÕISTLIKKUSE EELNEV TÕENDAMINE

St. et kui varem maksti toetust kuludokumentide alusel, siis nüüd eelarveprojekti alusel kindlasummalise maksena.

Kulude mõistlikkuse tõendamine (§26)

- Projektitoetuse taotleja peab välja selgitama toetatava tegevuse raames tellitava töö või teenuse või soetatava vara **maksumuse mõistlikkuse ja põhjendatuse**
- Kui toetatava tegevuse raames tellitava töö või teenuse või soetatava vara käibemaksuta maksumus **ületab 5000 eurot**, küsib projektitoetuse taotleja üksteisest sõltumatute asjakohaste hinnapakkujate käest vähemalt **kolm võrreldavat hinnapakumust**.
- Kui toetatava tegevuse raames tellitava töö või teenuse või soetatava vara käibemaksuta maksumus on **5000 eurot või sellest väiksem**, küsib projektitoetuse taotleja asjakohase hinnapakkuja käest **vähemalt ühe hinnapakumuse**.
- Projektitoetuse taotleja võib küsida alla kolme hinnapakumuse, kui kolme hinnapakumust küsida ei ole objektiivselt võimalik.

Kulude mõistlikkuse tõendamine (§26)

- Hinnapakumuste nõuet **ei kohaldata ühistegevuse korral** (meede 3). Sel juhul **koostab** projektitoetuse taotleja ühistegevuse kohta **hinnakalkulatsiooni** koos kulude mõistlikkust selgitava põhjendusega.
- Kui ühistegevuse raames tellitava töö või teenuse või soetatava vara käibemaksuta maksumus **ületab 1000 eurot, küsib projektitoetuse taotleja vähemalt ühe kulude mõistlikkust tõendava dokumendi**, mis sisaldab teavet tellitava töö või teenuse või soetatava vara maksumuse ja koguse kohta.

Kulude mõistlikkuse tõendamine (§26)

- **Hinnapakumuse peab sisaldama** projektitoetuse taotleja nime, hinnapakkuja nime, registrikoodi ja kontaktandmeid, hinnapakumuse väljastamise kuupäeva ning töö, teenuse või vara üksikasjalikku kirjeldust ning käibemaksuta ja käibemaksuga maksumust ning vajaduse korral tehniliste tingimuste loetelu, mis osutab tehnilisele spetsifikatsioonile.
- **Hinnapakumuseks loetakse ka muud dokumenti**, millest peavad selguma nimetatud andmed, välja arvatud taotleja nimi, hinnapakkuja registrikood ja töö, teenuse või vara käibemaksuta maksumus.

Kulude mõistlikkuse tõendamine (§26)

➤ Ehitustööde puhul sisaldab hinnapakkumus lisaks ehitise kohta järgmiseid andmeid:

1) ehitise nimetus;

2) ehitise ehitisregistri kood;

3) selle katastriüksuse katastritunnus, millel ehitis paikneb või millele kavandatakse ehitis ehitada;

4) ehitise üldkulud ja vastava kululiigi olemasolu korral ehitise või välisrajatise kulu, aluse- ja vundamendikulu, kandetarindite kulu, fassaadielementide kulu, katusekulu, ruumitarindite kulu, pinnakatte kulu, tehnosüsteemi kulu, ehitusplatsi korralduskulu ja ehitusplatsi üldkulu.

➤ **Ehitustööde hinnapakkumuse vorm on kättesaadav NVK ja PRIA veebilehel.**

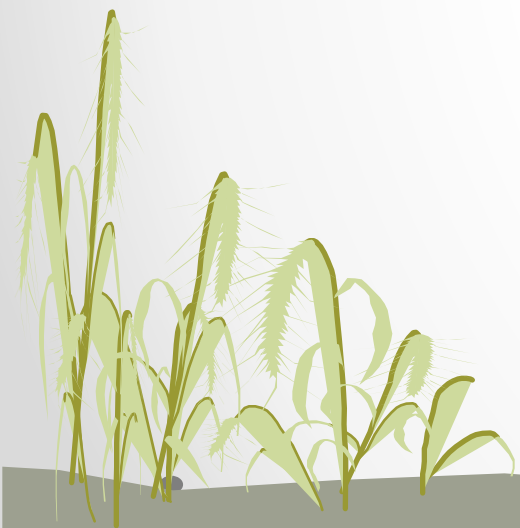
Kulude mõistlikkuse tõendamine (§26)

- Juhul, kui taotleja **on hankija riigihangete seaduse § 5 tähenduses**, teeb taotleja enne projektitaotluse esitamist turu-uuringu riigihangete seaduse kohaselt ning pärast projektitaotluse esitamist korraldab hanke riigihangete seaduse kohaselt.
- Väljaselgitatud toetatava tegevuse maksumuse põhjal koostab projektitoetuse taotleja **eelarveprojekti**, milles esitab andmed toetatava tegevuse kogumaksumuse ja abikõlblike kulude kohta, mis peavad olema põhjendatud, üksikasjalikult kirjeldatud, tuginema tegelikele asjaoludele ning olema vajaduse korral tõendatavad.

Kulude mõistlikkuse tõendamine

Abikõlblikud on eelarveprojekti kavandatud **toetatava tegevuse elluviimiseks vajalikud** kulud s.h objekti tähistamisega seotud kulud, mis on sihtotstarbelised, mõistlikud, majanduslikult soodsaimad, üksikasjalikult kirjeldatud ja vajalikud projektitoetuse eesmärgi saavutamiseks

Kulude mõistlikkuse tõendamine

Sihtotstarbelised - Toetuse saaja kulutused, mida ta soovib toetuse abil teha, peavad olema sihitud sellele, et viia ellu üksnes toetuse tingimuste kohaselt lubatud tegevus. Sihtotstarbeline saab olla kulu, mis on seatud eesmärgi saavutamiseks vajalik.

Mõistlikud - Kulude mõistlikkuse tõendamine on kirjeldatud määruse § 26. Toetuse summa määramise aluseks võtab PRIA reeglina odavaima hinnapakumuse. Vaatamata eelnevale on PRIA-l õigus ja kohustus kontrollida kavandatud kulutuste abikõlblikkust määruse § 25 lõikes 1 loetletud kriteeriumite vastu.

Majanduslikult soodsaimad - Avalike vahendite kasutamisel tuleb toetuse saajal hoiduda toreduslike kulutuste tegemise eest ja teha mõistlikke ja majanduslikult otstarbekaid valikuid, nii nagu ratsionaalselt kaalutlev ettevõtja toimiks oma vahendeid kasutades. Kui taotleja väidab, et odavaim hind ei ole majanduslikult soodsaim, peab ta seda tõendama. PRIAl ei ole kohustust taotleja arvamusega arvestada.

Üksikasjalikult kirjeldatud - Loogiliselt peaks lähenema nii, et üksikasjalik kirjeldus ei saa olla üldsõnaline või ebamäärane. NB! Asja soetamise puhul ei toetata konkreetset marki toodet, vaid sellist, mis on vajalik seatud eesmärgi täitmiseks.

Kulude mõistlikkuse tõendamine

Hinnapakumuste võrreldavus: selged ja arusaadavad nii HP sisu, kui arvandmete osas, matemaatiliselt õigesti arvutatud, investeringuobjekt peab olema esitatud mõõdetavates ja sarnastes ühikutes. Samuti peab esitatud HPl olema võrreldav pakutav investeringuobjekt ise, näiteks sama funktsiooniga seadmed. HPd ei ole võrreldavad kui kõik kolm ehituspakkujat ei ole loakohustusliku ehituse ehitamiseks õigustatud isikud. Võrreldavaid pakumusi saab siis kui pakumuskutse on saadetud konkreetse lähteülesandega. Näiteks: kas küsida aknaid või aknaid koos aknapõskede/aknaplekkidega.

Üksteisest sõltumatud pakkujad: Võimalus kontrollida äriregistrist, kas pakkujate omanikud või juhtimisorganid kattuvad või on tegemist ühte kontserni kuuluva ettevõtjaga.

Asjakohased pakkujad: Kõige üldisemalt on hinnapakkuja asjakohane, kui ta tegutseb valdkonnas, mille tooteid ta müüb. Nt kui raamatupidamisettevõtte teeb hinnapakumuse ekskavaatori müügiks, tekitab selline tehing küsimusi (eriti juhul kui tegemist ei ole odavaima pakumusega) ning taotlejal tuleb valmis olla küsimustele vastamiseks ja põhjendamiseks.

Seotud isikute vältimine

Projektitoetuse taotleja ei või küsida hinnapakumust endaga seotud isikutelt tulumaksuseaduse § 8 lõike 1 tähenduses, st kui neil on ühine majanduslik huvi või kui ühel isikul on teise üle valitsev mõju:

- 1) abikaasad, registreeritud elukaaslased, elukaaslased või otse- või külgsugulased;
- 2) ühte kontserni kuuluvad äriühingud äriseadustiku § 6 tähenduses;
- 3) juriidiline isik ja füüsiline isik, kellele kuulub vähemalt 10% selle juriidilise isiku aktsia- või osakapitalist, häälte koguarvust või kasumi saamise õigusest;
- 4) isikule kuulub koos teiste temaga seotud isikutega kokku üle 50% juriidilise isiku aktsia- või osakapitalist, häälte koguarvust või õigusest juriidilise isiku kasumile;
- 5) juriidilised isikud, kelle aktsia- või osakapitalist, häälte koguarvust või kasumi saamise õigusest üle 50% kuulub ühele ja samale isikule või seotud isikutele;
- 6) isikud, kellele kuulub üle 25% ühe ja sama jur. isiku aktsia- või osakapitalist, häälte koguarvust või kasumi saamise õigusest;
- 7) juriidilised isikud, kelle juhatuse või juhatust asendava organi kõik liikmed on ühed ja samad isikud;
- 8) tööandja ja tema töötaja, töötaja abikaasa, registreeritud elukaaslane, elukaaslane või otsejoones sugulane;
- 9) isik on juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige (§ 9), juhtimis- või kontrollorgani liikme abikaasa, registreeritud elukaaslane või otsejoones sugulane.

Eesmärgistatus ja tulemuspõhisus

- Taotlemisel tuleb täpselt läbi mõelda, millist tulemust soovitakse saavutada ja milles tulemus väljendub ehk kuidas seda saab mõõta.
- Taotluses peab olema selgelt ja konkreetselt sõnastatud eesmärgi ja tulemuse kirjeldus (kui on etapiviisiline elluviimine, siis iga etapi kohta eraldi). Eesmärk tuleb sõnastada realistlikuna, et suudaksid seda ka maksetaotluses tõendada!

Tegevuse eesmärgi kirjeldus on otseselt seotud maksetaotluse etapiga!

NÄIDE: külamaja renoveerimise puhul on olenevalt tegevustest võimalikeks eesmärkideks nt energiatõhususe parandamine, kohapealsete tegevusvõimaluste suurendamine ja teenuste kättesaadavuse parandamine.

Seega on taotlemisel vaja eelkõige mõelda soovitud tulemustele, mitte ostetavatele asjadele/ehitavatele hoonetele.

Tegevuste etapiviisiline elluviimine

Toetatavat tegevust on võimalik ellu viia mitmes etapis.

Tegevuste vaheetappideks jagamise eelduseks on see, et vaheetapp on võimalik täies mahus ellu viia ja ära tuua selle eesmärk. Taotleja saab ise otsustada, mitmes etapis ta tegevused ellu viib.

NB! Maksetaotlusel ei ole võimalik vaheetappe osaliselt tõendada. Üks vaheetapp peab olema tõendatud täies mahus.

Tegevuste etapiviisiline elluviimine

Taotluse vormistamisel tuleb esitada: iga etapi nimetus, kirjeldus, elluviimise asukoht ja tähtaeg ning selge ja konkreetselt sõnastatud eesmärgi ja tulemuse kirjeldus; iga etapi raames taotletav projektitoetuse suurus; iga etapi kohta eelarveprojekt kululiikide kaupa ja kogumaksumus (sh hinnapakumused)

Projekti elluviimisega tuleb alustada hiljemalt 9 kuu jooksul arvates PRIA otsusest.

Tegevuste elluviimine (§33)

Projektitoetuse taotleja peab viima toetatava tegevuse ellu eelarveprojekti kohaselt ning saavutama toetatava tegevuse eesmärgi ja tulemuse. **St, et toetatava tegevuse elluviimine, sh selle etapi elluviimine ei tohi erineda sellest, mis on algselt projektitaotluse raames, sh eelarveprojekti kohaselt kokku lepitud.**

Seega peab toetatav tegevus, sh selle etapp olema ellu viidud samaväärselt sellega, mis esialgselt taotlusel kavandati ja eelarveprojekti kokku lepitati. **Tegevuse muutmisel tohib seda asendada ainult samaväärsete tegevustega, näiteks samaliigiliste materjalidega.**

NÄIDE: kui projektitaotlusel kavandas taotleja ehitada kivikatuse, ei tohi ta kivikatust asendada plekk-katusega, sest tegu ei ole samaväärse materjaliga.

Kui toetatava tegevuse eesmärk ja tulemus jääb saavutamata, siis on PRIA-l õigus toetus välja maksmata jätta.

Tegevuste elluviimine

- Tegevuste elluviimise aeg **kuni 2 aastat** (arvates PRIA otsusest), sh esitab kõik tegevuse elluviimist tõendavad dokumendid, ja võtab projektitoetuse abil ehitatud, renoveeritud või soetatud vara sihipäraselt kasutusse
- PRIA järelvalve periood arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest vähemalt 5 aastat kui taotleja on mikroettevõtte, MTÜ, SA, KOV

Projektitoetuse saaja kohustused (§34)

- **Avalikkuse teavitamise kohustus!** Avalik teavitus, et tegevus on elluviidud EAFRD toetuse abil, ning kasutab selleks ettenähtud sümboleid ja teavitustegevusi
- Hiljemalt esimese maksetaotluse esitamise ajaks on ehitusluba või ehitusteatis ehitisregistrist kättesaadav, kui see on nõutud ehitusseadustiku kohaselt
- Hiljemalt viimase maksetaotluse esitamise ajaks on ehitise kasutusluba või kasutusteatis ehitisregistrist kättesaadav, kui see on nõutud ehitusseadustiku kohaselt.

Maksetaotlus (§35, §36)

Projektitoetus makstakse kindlasummalise maksena taotluses esitatud eelarveprojekti alusel

Maksetaotluses vajalikud dokumendid:

- 1) aruanne, mis sisaldab elluviidud tegevuse või selle etapi ning eesmärgi täitmise ja tulemuse saavutamise kirjeldust;
- 2) dokument, mis tõendab, et tegevus või selle etapp on ellu viidud ning eesmärk on täidetud ja tulemus on saavutatud;

Maksetaotlus (§35, §36)

Tegevuse elluviimist tõendavad dokumendid:

fotod, lähetusaruanne, osalejate nimekiri, päevakava, palgaleht, tööleping, vastuvõtmis/üleandmisakt jm (tõendusviis(id) valitakse juba taotlust esitades)

Nõuetekohase maksetaotluse ja dokumentide esitamisel teeb PRIA projektitoetuse **maksmise otsuse** sellise aja jooksul, et toetusraha oleks võimalik kanda projektitoetuse saaja arvelduskontole **40 tööpäeva jooksul** arvates kõigi §-s 35 sätestatud nõuetekohaste dokumentide ja andmete esitamisest.

Riigihanked

Projektitoetuse taotleja peab järgima riigihangete seadust, kui ta on hankija riigihangete seaduse tähenduses

➤ Juhised hankija määratlemiseks

Hankija definitsioon (RHS §5)

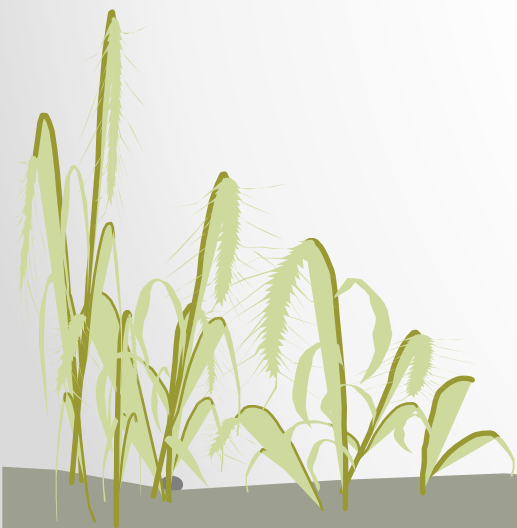
Avaliku sektori hankija on:

- 1) riik või riigiasutus;
- 2) kohaliku omavalitsuse üksus, kohaliku omavalitsuse asutus või kohaliku omavalitsuse üksuste ühendus;
- 3) muu avalik-õiguslik juriidiline isik või avalik-õigusliku juriidilise isiku asutus;
- 4) SA, mille üheks asutajaks on riik või mille asutajatest rohkem kui pool on punktis 2 või 3 nimetatud hankijad või mille nõukogu liikmetest rohkem kui poole määravad punktides 1–3 nimetatud hankijad;

Riigihanked

5) Eraõiguslik juriidiline isik, mida põhiliselt rahastavad või mille juhtimis-või järelevalveorgani liikmetest rohkem kui poole määravad või mille juhtimist muul viisil kontrollivad koos või eraldi käesoleva lõike punktides 1–3 nimetatud hankijad või mõne muu Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigi vastavad isikud ja mis on asutatud eesmärgiga täita põhi-või kõrvaltegevusena ülesannet avalikes huvides, millel ei ole tööstuslikku ega ärilist iseloomu

Riigihanked

Kuna Leader toetuse puhul on tegemist avaliku rahaga, tuleb taotlejal hanke korraldamisel järgida riigihanke seaduses sätestatud üldpõhimõtteid (soovitavalt ka neil, kes pole riigihanke kohuslased):

1) hankija tegutseb riigihanke korraldamisel läbipaistvalt, kontrollitavalt ja proportsionaalselt;

2) hankija kohtleb kõiki isikuid võrdselt ja jälgib, et kõik isikutele seatavad piirangud ja kriteeriumid oleksid riigihanke eesmärgi suhtes proportsionaalsed, asjakohased ja põhjendatud;

3) hankija tagab konkurentsi efektiivse ärakasutamise riigihankel, kusjuures avalik-õigusliku juriidilise isiku või avalikke vahendeid kasutava eraõigusliku isiku osalemine riigihankes ei tohi moonutada konkurentsi tema poolt avalike vahendite kasutamise tõttu;

4) hankija väldib konkurentsi kahjustavat huvide konflikti;

5) hankija kasutab rahalisi vahendeid säästlikult ja otstarbekalt, sõlmib hankelepingu parima võimaliku hinna ja kvaliteedi suhte alusel ning viib riigihanke läbi mõistliku aja jooksul.

Riigihangete piirmäärad (RHS §14)

Lihthanke piirmäär:

- 1) asjade või teenuste hankelepingu korral 30 000 eurot (ilma KM-ita);
- 2) ehitustööde hankelepingu, teenuste kontsessioonilepingu, kaitse- ja julgeolekuvaldkonna asjade või teenuste, va lihtsustatud korras tellitavate teenuste hankelepingu, ning võrgustikusektori hankija sõlmitava asjade või teenuste hankelepingu korral 60 000 eurot (ilma KM-ita);

Riigihanke piirmäär:

1. Asjade ja teenuste hankelepingu korral 60 000 eurot (ilma KM-ita)
  2. Ehitustööde hankelepingu korral 150 000 eurot (ilma KM-ita)
- (Nimetatud hange peab minema üles riigihangete registrisse)

01.-14.04.2025 taotlusvoor ajakava

- 18.02. Infopäev taotlejatele
- Kuni 01.04. Taotlejate sisuline nõustamine ja konsultatsioon
- 01.-14.04. Taotlusvoor avatud e-PRIA-s
- 15.04.-09.05. Taotluste tehniline kontroll NVK büroos
- 10.-16.05. Taotluste tehnilise kontrolli tulemuste kinnitamine NVK juhatuses ja abikõlblike taotluste nimekirja esitamine hindamiskomisjonile
- 17.05.-10.06. Taotluste hindamine NVK hindamiskomisjonis
- 11.-17.06. Taotlusvoor hindamistulemuste kinnitamine NVK juhatuses
- Hiljemalt 07.07. NVK esitab taotlused PRIA-le
- Alates 08.07. kuupäevast 70 tööpäeva jooksul teeb PRIA rahastamise või mitterahastamise otsuse

Võimalusel proovime taotluste menetlusprotsessi kiiremini läbi viia!

Lisainfo ja nõustamine

Taotlemiseks vajalikud juhendmaterjalid ja õiguslikud alusdokumendid

www.4kogu.ee ja www.pria.ee

Info ja nõustamine

Rando Lai

NVK tegevjuht

tel 53682023

info@4kogu

**Kaasrahastanud
Euroopa Liit**

NVK kontor asub Vaela Külakojas, Miku tee 7, Vaela küla, Kiili vald